
Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-05-02

Diarienummer N166-0420/23

Handläggare

Rebecca Huber

Telefon: 031-366 10 13

E-post: rebecca.huber@socialhisingen.goteborg.se

Yttrande över Stadsrevisionens granskning av verksamhetsår 2023

Förslag till beslut

1. Socialnämnd Hisingen antecknar informationen om stadsrevisionens granskning av verksamhetsår 2023.
2. Socialnämnd Hisingen godkänner förvaltningens pågående åtgärder med anledning av stadsrevisionens rekommendation för resor i tjänsten.
3. Socialnämnd Hisingen översänder tjänsteutlåtandet som eget yttrande till stadsrevisionen.

Sammanfattning

Varje år granskar kommunens revisorer nämndens verksamhet i den omfattning som följer av god revisionssed. Årets granskning består av:

- grundläggande granskning
- granskning av resor i tjänsten
- granskning av kompetensförsörjning
- granskning av arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck
- uppföljning av tidigare granskning – kontinuitetsförmåga

Den samlade bedömningen, utifrån årets granskning av nämnden är att verksamheten i huvudsak har bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vidare är bedömningen att nämndens interna kontroll i huvudsak har varit tillräcklig. I granskningarna av resor i tjänsten, kompetensförsörjning samt arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck har stadsrevisionen iakttagit vissa brister i nämndens arbete. För dessa granskningar lämnas rekommendationer som nämnden ska omhänderta.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Bristande rutiner och kontroller inom området kan få både ekonomiska och förtroendemässiga konsekvenser.

Bedömning ur ekologisk dimension

Resor och transporter i tjänsten är ett område med påverkan på miljön. Resor i tjänst ska utföras i enlighet med stadens riktlinje på området samt förvaltningens lokala anvisning för resor i tjänsten som ytterligare konkretiserar regler runt resor i tjänsten.

Bedömning ur social dimension

Granskning har skett av nämndens arbete med kompetensförsörjning. Att rekrytera och behålla personal med rätt kompetens är en stor utmaning för flera verksamheter och däribland socialförvaltningarna. Socialtjänsten har det yttersta ansvaret för att medborgarna får det stöd och den hjälp de behöver. För att kunna leva upp till sitt ansvar och ge medborgarna rätt stöd i rätt tid behövs socialsekreterare som utreder och bedömer behov och beslutar om bistånd och insatser.

Granskning har också skett över nämndens arbetet med hedersrelaterat våld och förtryck. Hedersrelaterat våld är en kränkning av individens mänskliga rättigheter och i många fall ett brott mot den svenska lagstiftningen. Barn och unga som lever med hedersrelaterat våld och förtryck har rätt till stöd och skydd. För att kunna tillgodose detta behöver förvaltningen ha god kompetens på området. Saknas denna kompetens finns risk för att barn och unga som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck inte upptäcks och därmed inte får det stöd och skydd de har rätt till.

Samverkan

Ärendet informeras om på förvaltningens samverkansgrupp (FSG) 23 maj 2024.

Beslut skickas till

Stadsrevisionen

Bilagor

1. Granskning av socialnämnden Hisingen – verksamhetsåret 2023
2. Socialnämnden Hisingen, revisionsberättelse 2023
3. Årshjul miljö mobilitet och resor i tjänsten
4. Uppföljning lokal anvisning resor i tjänsten SF Hisingen 2024-03-07

Stadsrevisionens granskning av socialnämnd Hisingen verksamhetsår 2023

Varje år granskar kommunens revisorer nämndens verksamhet i den omfattning som följer av god revisionssed. Årets granskning består av:

- grundläggande granskning
- granskning av resor i tjänsten
- granskning av kompetensförsörjning
- granskning av arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck
- uppföljning av tidigare granskning - kontinuitetsförmåga

Revisionskontoret har faktaavstämt all granskning med förvaltningen. Den samlade bedömningen, utifrån årets granskning av nämnden är att verksamheten i huvudsak har bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vidare är bedömningen att nämndens interna kontroll i huvudsak har varit tillräcklig. I granskningarna av resor i tjänsten, kompetensförsörjning samt arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck har stadsrevisionen iakttagit vissa brister i nämndens arbete. För dessa granskningar lämnas rekommendationer som nämnden ska omhänderta.

Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen består av tre övergripande revisionsfrågor:

- Har nämnden genomfört sitt uppdrag på ett ändamålsenligt sätt?
- Har nämnden en ändamålsenlig styrning, uppföljning och rapportering av sin ekonomi?
- Har nämnden sett till att den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen är tillräcklig?

Granskningen är avvikelsebaserad och fokuserar i huvudsak på nämndens övergripande systematik, strukturer och arbetssätt. Stadsrevisionen har översiktligt granskat hur nämnden har genomfört sitt grunduppdrag och arbetat med fullmäktiges mål och uppdrag, som berör nämnden. Nämndens protokoll och beslutsunderlag har också granskats.

Granskningen visar att nämnden har planerat och genomfört grunduppdraget i enlighet med reglementet samt att nämnden har arbetat med de mål och uppdrag som fullmäktige har gett nämnden. Måluppfyllelsen och arbetet med fullmäktiges uppdrag har följts upp under året, i delårsrapporter och i årsrapporten.

Granskningen inom området ekonomi visar att nämnden har bedrivit verksamheten inom de ekonomiska ramarna för året. Granskningen visar vidare att nämnden har följt upp sin ekonomi kontinuerligt.

Granskningen inom området intern styrning och kontroll visar att nämnden har upprättat en samlad riskbild och en intern kontrollplan. Riskhantering har i huvudsak skett inom väsentliga områden. Granskningen visar även att den interna kontrollen i huvudsak har följts upp och att nämndens system för styrning, uppföljning och kontroll har utvärderats.

Bedömning

Revisionskontorets bedömning utifrån en översiktlig granskning är att nämnden i huvudsak har en tillfredsställande ledning och styrning samt tillräcklig intern kontroll inom de områden som granskats.

Granskning av resor i tjänsten

Regler för resor finns i Göteborg Stads riktlinje för resor och möten i tjänsten. Om nämndens resor inte sker i enlighet med stadens riktlinje finns bland annat risken för förtroendeskada. I synnerhet om nämnden väljer dyrare resealternativ och/eller färdväg som står i strid med stadens miljökrav. Kraven på god ordning inom området är av stor betydelse för förtroendet hos allmänheten. Felaktigheter kan orsaka kommunen ett minskat förtroende.

Syftet med granskningen är att bedöma om nämnden har en tillräcklig intern kontroll avseende resor i tjänsten.

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier, skriftliga frågor samt en stickprovsgranskning av underlag från aktuella konton där resor i tjänsten finns bokförda. Stickprovet har omfattat 11 resehändelser av olika karaktär och utgörs bland annat av konferenser, utlandsresor, utbildningar, studieresor och andra möten i tjänsten. En resehändelse kan omfatta flera anställda. Totalt omfattas 70 resenärer av denna stickprovsgranskning.

Bedömning

Revisionskontorets bedömning är att nämnden delvis säkerställt en tillräcklig intern kontroll av resor i tjänsten. Förvaltningen har under året tagit fram en lokal anvisning. Granskningen visar dock på avvikelser från stadens riktlinje och Skatteverkets rättsliga vägledningar och allmänna råd. Nämnden behöver säkerställa att reseräkningar upprättas korrekt för att undvika felaktiga utbetalningar av traktamenten och annan ersättning. Slutligen bedömer stadsrevisionen att nämnden behöver utveckla egenkontroller för att kunna försäkra sig om att resor i tjänsten hanteras i enlighet med gällande regelverk.

Följande rekommendationer lämnas utifrån granskningen:

- *Nämnden rekommenderas att stärka den interna kontrollen avseende resor i tjänsten.*

Genomförda åtgärder övergripande

Förvaltningen har beslutat om en lokal anvisning för resor i tjänsten. Denna utgår från stadens riktlinje för resor i tjänsten och är en konkretisering om vilka regler som gäller för olika former av resor i tjänsten. Beslutet fattades strax innan sommar 2023 och anvisningen hade ännu inte följts upp när granskningen genomfördes. Uppföljning har nu genomförts för att kontrollera att anvisningen efterlevs, se bilaga. Denna typ av uppföljning kommer fortgå årligen. Ytterligare arbete krävs för att minska nyttjandet av privat bil i tjänsten.

För att få en bättre systematik av uppföljningen av resor i tjänst har uppföljningen vävts samman med miljö-uppföljningen då perspektiven hänger ihop, se bilaga.

Nämnden behöver säkerställa att reseräkningar upprättas korrekt för att undvika felaktiga utbetalningar av traktamenten och annan ersättning.

Åtgärd

Förvaltningen har en instruktion för att underlätta för medarbetarna att fylla i reseräkningar korrekt. Det är dock tydligt att medarbetarna inte har hittat denna rutin varför ny information kommer lämnas ut till alla medarbetare som berörs.

Nämnden behöver utveckla egenkontroller för att kunna försäkra sig om att resor i tjänsten hanteras i enlighet med gällande regelverk.

Åtgärd

Nämnden kommer genomföra stickprov på reseräkningar årligen under kvartal 4 från och med 2024. Stickproven kommer tas fram av ekonomiavdelningen och granskning över korrekthet och kvalitet genomförs av enhetschef för enheten för chefsstöd. Avvikelser som framkommer informeras till avdelning som berörs för åtgärd.

En första uppföljning kommer ske i november månad.

Granskning av kompetensförsörjning

Under året har revisorerna granskat kompetensförsörjning inom socialtjänsten. Granskningen har avrapporterats till nämnden och till kommunfullmäktige i en särskild revisionsrapport N166-0293/23.

Granskningen syftade till att bedöma om socialnämnderna Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst bedriver ett systematiskt och strategiskt kompetensförsörjningsarbete.

Den samlade bedömningen är att socialnämnd Hisingen arbetar aktivt med frågan om kompetensförsörjning genom att inkludera risken för personalbrist i sin samlade riskbild och genom att lyfta kompetensförsörjning av socialsekreterare som en väsentlig avvikelse i sin årsrapport för 2022. Verksamheten genomför också en mängd aktiviteter för att komma till rätta med de kompetensförsörjningsproblem som finns. Däremot har nämnden inte på ett tillräckligt systematiskt sätt bedömt sitt kompetensförsörjningsbehov och analyserat dess orsaker. Revisionskontoret bedömer också att den uppföljning som görs av vidtagna åtgärder inte är tillräcklig för att kunna bedöma åtgärdernas effekt på kort och lång sikt.

Följande rekommendationer lämnas utifrån granskningen:

- *Nämnden rekommenderas att utveckla analysen av vilka kompetensförsörjningsbehov som finns på kort och lång sikt.*
- *Nämnden rekommenderas att utveckla uppföljningen av effekten av de åtgärder som vidtas för att säkerställa verksamhetens kompetensförsörjning.*

Förvaltningen redovisar föreslagna åtgärder i separat ärende till nämnden och stadsrevisionen 240326 se § 96, N166-0293/23. Uppföljning av åtgärder kommer ske till nämnden i samband med delår augusti samt i samband med årsbokslut.

Arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck

Under året har revisionskontoret på revisorsgruppens uppdrag granskat stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck rörande barn och unga. Granskningen har avrapporterats till nämnden och till kommunfullmäktige i en särskild revisionsrapport.

Granskningen syftade till att bedöma om granskade nämnder bedriver ett ändamålsenligt arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Stadsrevisionens samlade bedömning är att socialnämnden Hisingen behöver utveckla arbetet. Nämnden har inte säkerställt att personalen har den kompetens om hedersrelaterat våld och förtryck som de behöver. Vidare bedöms också att nämndens åtgärder för att hantera personal som upprätthåller hedersnormer inte är tillräckliga.

Bedömningen är att nämnden har ett ändamålsenligt förebyggande arbete, men att arbetet med att utreda och ge stöd och skydd kan utvecklas och bli mer likvärdigt med hjälp av stadengemensamma rutiner. Det finns också risk för att stadens satsningar på resursteamens heder blir ineffektiva om teamens kunskap och erfarenheter inte tas tillvara i tillräcklig utsträckning.

Barn och unga som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck är beroende av att samverkan fungerar mellan socialtjänsten och förskolan/skolan. Stadsrevisionen bedömer att det saknas fungerande former för en sådan samverkan. Vidare är revisionskontorets bedömning att nämnden inte arbetar systematiskt med att följa upp och utvärdera arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Följande rekommendationer lämnas utifrån granskningen:

- *Nämnden rekommenderas att säkerställa att personalen får kompetensutveckling i vad hedersrelaterat våld och förtryck innebär.*
- *Nämnden rekommenderas att säkerställa att det vidtas adekvata åtgärder om det framkommer att personal upprätthåller hedersnormer och inte främjar mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar.*
- *Nämnden rekommenderas att vidta åtgärder för att säkerställa att ärenden som avser hedersrelaterat våld och förtryck registreras korrekt i verksamhetssystemet.*
- *Nämnden rekommenderas att säkerställa att resursteamens kunskap och erfarenheter tas tillvara på ett effektivt sätt.*
- *Nämnden rekommenderas att i samråd med förskolenämnden, grundskolenämnden och utbildningsnämnden upprätta rutiner för samverkan i ärenden som rör hedersrelaterat våld och förtryck.*
- *Nämnden rekommenderas att säkerställa att det sker en återkoppling till den som gjort en orosanmälan om en utredning har inletts, inte inletts eller redan pågår (om anmälaren angett att hen önskar en sådan återkoppling).*
- *Nämnden rekommenderas att följa upp och utvärdera arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck.*

Förvaltningen redovisar föreslagna åtgärder i separat ärende till nämnden och stadsrevisionen 240326 se § 95, N166-0118/24. Uppföljning av pågående åtgärder kommer ske till nämnden under november månad.

Granskning av räkenskaper

En del av Stadsrevisionens granskning består av att granska och bedöma om stadens räkenskaper är rättvisande. Räkenskapsgranskningen genomförs av upphandlade revisionsföretag. Socialnämnden Hisingen har omfattats av granskningen av intern kontroll i processerna inköp av huvudverksamhet och bokföringsordrar.

Inga väsentliga iakttagelser som berör nämnden har rapporterats i granskningen av Göteborgs Stads räkenskaper 2023.

Stadsrevisionens uppföljning av tidigare granskning - kontinuitetsförmåga i samhällsviktiga verksamheter

Revisorerna granskade år 2022 kontinuitetsförmåga i samhällsviktiga verksamheter. Granskningen resulterade i följande rekommendation till nämnden:

- *Nämnden rekommenderas att åtgärda de brister avseende kontinuitetsplanering som konstaterats i granskningen.*

Stadsrevisionen har under 2023 följt upp rekommendationen genom att vid intervjuer och i uppföljningsdokumentation följa de åtgärder som förvaltningen angett i sitt yttrande (N166-0318/22) över Stadsrevisionens revisionsredogörelse för år 2022.

Uppföljningen visar att förvaltningen har analyserat och kartlagt samhällsviktiga delar i kontinuitetsplaneringen, konsekvensanalyserat samhällsviktiga huvudprocesser, identifierat vilka resurser som krävs för att upprätthålla samhällsviktig verksamhet, vidtagit åtgärder för att minska sannolikheten för störningar samt upprättat rutiner och arbetssätt för hur störningar ska hanteras.

Revisionskontoret bedömer att nämndens genomförda arbete och planering framåt har omhändertagit rekommendationen.

Stadsrevisionens bedömning efter utförd granskning

Den samlade bedömningen är att verksamheten i huvudsak har bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och att nämndens interna kontroll i huvudsak har varit tillräcklig. I granskningarna av resor i tjänsten, kompetensförsörjning samt arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck har vissa brister iakttagits i nämndens arbete. Dessa bedöms dock inte vara sådana att de påverkar den övergripande bedömningen av nämndens arbete år 2023.

Bedömningen grundar sig på att det i granskningen inte har framkommit några väsentliga brister i nämndens verksamhet och att nämnden har bedrivit verksamheten inom

beslutade ekonomiska ramar. Granskningen visar att nämndens arbete med intern styrning och kontroll bedrivs på ett systematiskt sätt.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är att påbörjade åtgärder är ändamålsenliga och arbetet fortsätter under året och följs upp enligt tidplan. Kompetensförsörjningen följs upp till nämnden i samband med delår augusti och i samband med årsrapporten. Hedersrelaterat våld och resor i tjänsten följs upp till nämnd i november.

Christina Alvelin

Rebecca Huber

Förvaltningsdirektör

Förvaltningscontroller